

Ekoci – eko civilna iniciativa Slovenije, Združenje za trajnostno prihodnost

Ulica Savinjske čete 4, 3310 Žalec, Slovenija;

www.ekoci.si; ekoci.si@gmail.com; Fb:Ekoci - eko civilna iniciativa Slovenije Oskrbimo Slovenijo - Štafeta semen..

DOPOLNITEV OSNUTKA ZAKONA O KMETJSTVU ZKM -2 V JAVNI RAZPRAVI

V marcu 2025 je bil organiziran zanimiv posvet z naslovom "Kaj pa bomo jutri jedli?", ki ga je na celjskem sejmu Altermed Flora organiziralo Združenje Ekoci in društvo Samooskrbni.net. Iskali so odgovore na pomembna vprašanja glede prehranske varnosti tudi v luči prihajajoče zakonodaje, ki bo močno vplivala na prihodnost. Na posvetu so se izoblikovala jasna sporočila, ki jih bodo organizatorji s pobudami naslovili na odločevalce. Kupci želijo vedeti, brez kakšno hrano kupujejo možnosti zavajanja in biti prehransko varni z več zdrave hrane pridelane v Sloveniji, Podana so bila stališča, da naj država omogoči svobodno pridelavo hrane brez birokratskih ovir, okrepi podeželje ter ustavi propadanje predvsem manjših kmetij in razglasi Slovenijo za eko regijo, sprejme ustrezno zakonodajo za povečanje samooskrbe prav tako naj razmisli o vpisu pravice do svobodne pridelave hrane v ustavo (podobno kot vpis do pravice dostopa do vode).

Združenje Ekoci in Samooskrbni.net s podporo somišljenikov in na podlagi izhodišč s posveta z naslovom »Kaj pa bomo jutri jedli« ter z dodatno zbranimi podpisi podpore in s sodelujočimi združenji in društvi: Ognjič, Zveza biodinamičnih društev Slovenije in Seminarska hiša Amarant ter ostalimi sopodpisniki **podajamo k osnutki predloga k ZKme-2 dodatke oz. spremembe na naslednjih področjih:**

- 1. Vključitev pol samooskrbnega kmetijskega gospodarstva – domačije » semi-subsistence farm", ki označuje kmetije, ki večinoma proizvajajo za lastno porabo, vendar del svojega pridelka prodajo na trgu, v kategorijo kmetijskih gospodarstva z evidenčnim vpisom. V trenutnem zakonu ni upoštevana kategorija pol samooskrbnega kmetijskega gospodarstva v skladu z Uredbo ES 1698/2005. To področje v zakonodaji ni zajeto, je pa takšen način samooskrbe del tradicije slovenskega podeželja in kulturne identitete in preprečevanja revščine skozi stoletja na naših tleh. **Zato je to področje nujno potrebno vključiti** v zakonodajo in je edini način, ki **omogoča pravico do svobodne pridelave hrane** (brez 24 urnega nadzora satelitskih posnetkov in obvezne prijave najmanjših posevkov rastlin, ki omogoča krepitev prehranske varnosti tudi v času morebitnih izrednih razmer.. Predlagatelji razmišljajo o vpisu pravice do svobodne pridelave hrane tudi v ustavo (po sistemu vpisa pravice do vode).**
- 2. V povezavi s klasifikacijo kmetij** (polsamooskrbno, samooskrbno, majhno razvojno in tržno) ali po novi različici, ki še ni objavljena v tem osnutku razvrstitve kmetij-polsamooskrbne, na male - mala srednje in velike – je potrebno jasno določiti meje standardnega dohodka. Predlagamo razvrstitev v ekonomske razrede usklajeno z dohodninsko letvico.
- 3. Vključitev semenarstva kot ključnega elementa prehranske varnosti ter ustanovitev javne službe za semenarstvo.** Semenarstvo mora biti priznано kot strateška panoga, ki krepi odpornost države glede prehranske varnosti, saj brez semen ni hrane.

Ekoci – eko civilna iniciativa Slovenije, Združenje za trajnostno prihodnost

Ulica Savinjske čete 4, 3310 Žalec, Slovenija;

www.ekoci.si; ekoci.si@gmail.com; Fb:Ekoci - eko civilna iniciativa Slovenije Oskrbimo Slovenijo - Štafeta semen..

V času spremenljivih gospodarskih, geopolitičnih in podnebnih razmer pa slovensko semenarstvo omogoča suverenost in krepí prehransko varnost države. Zato je potrebno določiti vsaj 50 sort semen, ki so najpomembnejše za prehransko varnost in ki jih priporoča tudi mednarodna organizacija za prehrano FAO v dokumentu.« Rastline, ki hranijo svet <https://www.fao.org/newsroom/story/The-plants-that-feed-the-world/en> Vključitev **semenarstva kot del kmetijske panoge** (v dosedanji osnutku predloga so večinoma opisani postopki žlahtnenja in genskih virov, **ni pa zajeta panoga slovenskega semenarstva kot del kmetijske dejavnosti** in kot odgovor na boljšo pripravljenost države **v morebitnih izrednih razmerah**, Stališča je MKGP predstavilo dne 17.10.2024 z dejstvi, da smo **prehransko varni le za en teden in odvisni od semen** in FFS ter kmetijskih zemljišč Povezava do dokumenta Prehranska varnost v času izrednih razmer: <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MKGP/Dokumenti-/Prehranska-varnost-v-casu-izrednih-razmer.pdf> . V osnutku zakona semenarstva ni zazanati, zato predlagamo vključitve panoge in ustanovitev javne službe slovenskega semenarstva ter ustrezno **pravno zaščito slovenskih semen oz. slovenskega genskega materiala pred tujimi korporacijami.**

4. Sočasno je potrebna **vključitev prepovedi uporabe NGT tehnik** (novih genomskih tehnik pridelave rastlin) in uporaba takšnih semen v naravi dokler se ne izvedejo vse raziskave morebitne kontaminacije, ki vplivajo na biodiverzitetu in učinkov na zdravje ljudi in živali. Zato se predlaga **država naj ne implementira oz. naj ne vključi v nacionalno zakonodajo uredbo EU, ki bi omogočala proizvodnjo "GSO" hrane oz. pridelavo rastlin z novimi genomskimi tehnikami v naravi in omogočala patentiranje semen.** Takšna hrana in semena naj bi bila celo neoznačena hkrati pa raziskave še ne zagotavljajo zadostnih informacij o vplivih tovrstnih semen in rastlin na biotsko pestrost narave, na zdravje narave, oprasovalcev in ljudi.
5. **Prepoved zavajanja in varstvo in varstvo potrošnikov.** Kupci želijo vedeti, brez možnosti zavajanja, kakšno hrano kupujejo in biti prehransko varni z več zdrave hrane pridelane v Sloveniji. hrana, ki vsebuje žuželke, jasno označena na deklaraciji. Označena naj bo na način, da bo na deklaraciji **tudi slika žuželke ter barvno označena koliko odstotkov žuželke je v hrani in** ne le z slovenskim in latinskim imenom žuželke, kot to določa zakonodaja, saj takšna označba za večino kupcev ni prepoznavna. Hrana, ki vsebuje žuželke in tudi tako imenovana »**novel food - nova živila**«, ki jih določa **Uredba EU 2015/2283**, ter hrana, ki nastaja v laboratorijih, z genskim inženiringom ali raste na hidroponski način ali drugače in ne zraste v zemlji, naj bo v trgovinah **zložena v posebnih oddelkih in dodatno označena**, da bo kupec jasno vedel, **da ta hrana ni plod kmetijske pridelave v naravi in bo uspel cene primerjati med sabo..** Na ravni EU je treba potrebno določiti **obvezno označevanje**, da katera semena in hrana **plod genskega inženiringa.** v Sloveniji pa se naj zadrži izvajanje te zakonodaje, dokler ne bo dovolj raziskav na tem področju.

Ekoci – eko civilna iniciativa Slovenije, Združenje za trajnostno prihodnost

Ulica Savinjske čete 4, 3310 Žalec, Slovenija;

www.ekoci.si; ekoci.si@gmail.com; Fb:Ekoci - eko civilna iniciativa Slovenije Oskrbimo Slovenijo - Štafeta semen..

6. **Izvezetje registracije kokoši do 50 kljunov, v skladu s poročanjem podatkov po EU uredbi št. 2016/429.** Določila Pravilnika o Evidenci imetnikov rejnih živali in Evidenci rejnih živali naj bodo del ZKME-2 in ne ločen, kot je to do podzakonski predpis vezan na Zakon o hrani. Le tako, bo tudi zakonsko omogočena pravica do samooskrb z jajci.

7. **Vključitev trajnostnih metod pridelave hrane in sonaravnih infrastrukturnih rešitev (akumulacijska jezera, travne mulde ipd.) kot ključnega elementa sodobnega trajnostnega kmetijstva.** Poleg ekološke pridelave je potrebno vključiti še agroekologijo, biodinamično kmetijstvo, permakulturo, regenerativno kmetijstvo in novi trend vzpostavitve užitnih **gozdni prehranskih vrtov**, ki povečuje prehransko odpornost.

8. V izogib nadaljnjega zmanjševanja kmetijskih zemljišč predlagamo, da se naj agrofotovoltaika **na kmetijskih zemljišča ne umešča**, razen, če gre za del oskrbe kmetijskega gospodarstva.

V upanju na upoštevanje predlogov vas lepo pozdravljamo.

PRILOGE: "Za lažje sledenje našim dopolnilom vam v priponki pošiljamo osnutek predloga zakona – kjer smo k členom kjer menimo , da so potrebne dopolnitve to dopisali na rumeno podlag, da bo pregled obsežnega gradiva lažji."

- Za Združenje Ekoci s partnerji In gibanje Oskrbimo Slovenijo - Štafeta semen Irena Rotar, preds.in Mateja Rotar ,namestnica predsednice
- Za Društvo za celostno samooskrbo,Samooskrbni.net-Sanja Lončar in Alenka Šoštarič, sopredsednici
- Za društvo Ognjič – Katja Podergajs, predsednica
- Za Zvezo biodinamičnih društev Slovenije - Sonja Vavken
- Za Amarant – Fanci Perdih, Amarant

- Strokovnjaki in sodelujoča povezana društva ter predstavniki ekoloških kmetov in sopodpisniki pobud (seznam se hrani v arhivu Ekoci, sladno z varstvom podatkov GDPR)

- ŽALEC 11.4.2025